לעילוי נשמת
הר"ר משה יהודה
ב"ר שלמה ז"ל
מרמורשטיין
נלב"ע כ"ז אייר תשע"ח
ת.נ.צ.ב.ה.
הונצח ע"י המשפחה

פניני פרשת השבוע

לעילוי נשמת
מרת שושנה ע"ה
ב"ר משה יהודה ז"ל
זילברשטיין
נלב"ע כ"ט כסלו תשס"ד
ת.נ.צ.ב.ה.
הונצח ע"י המשפחה

נושא השבוע: **כח הויתור**

בס"ד | גיליון מס' 355

פרשת ויצא

כיצד תור בודד הפך לשדכן כפול?

והנה היא לאה (כ"ט, כ"ה)

אחד הדברים שרבים מאיתנו תרים אחריו, הוא רגע אחד שהוא הזדמנות חיים, החלטה אחת שיש בה לחולל שינוי דרמטי, כדי לשנות גורלות, להכריע עולמות... אנו מכירים אנשים שהיו להם הזדמנויות כאלה והם ניצלו אותן היטב, ומאז - חייהם השתנו. למשל, אדם שביום הראשון ללימודים הצליח 'לתפוס' חברותא, וכעבור זמן התברר שבזכותו זכה להעפיל מעלה מעלה. אדם שרכש דירה בהחלטה של רגע, וכעבור זמן התברר שערך הדירה הכפיל את עצמו, וכך הלאה...

הצד השווה בכל הרגעים מעין אלה, הוא שהם באים כמעט בהיסח הדעת. בשעת מעשה - קשה לאדם לעמוד ולאמוד את כוחו של הרגע בו הוא ניצב, וכמה תהיה השפעתו. לעתים בזמן אמת, כשהדבר קורה, האדם כלל אינו מזהה שהוא ברגע הזדמנותי כזה שלא יחזור. רק לאחר זמן מתברר עד כמה היה זה רגע גורלי בחייו, ועד כמה רגע זה השפיע עליו לטובה.

לפיכך, מתוך ידיעה שיש לכולנו רגעים כאלה, הבה נחשוף אותם אחת ולתמיד. הבה נגלה מתי יש רגע כזה, ומה צריך לעשות בו - כדי להחליט נכון ולזכות בהשפעה הברוכה. הבה נאלף את עצמנו לזהות הזדמנויות כאלה - שכאמור באות בהיסח הדעת - על מנת שכשהן יבואו לפנינו, נוכל לפעול בהן נכון, לנצל אותן היטב, לגרום להן להשפיע לנו שפע ברכה!

הנה רגע כזה, לדוגמא: אדם נכנס לבית הכנסת, ומגלה שמישהו יושב על מקומו. יהודי ניצב בתור לשלם על משהו, ומאן דהוא עוקף אותו. שכן חי בדירה צפופה וחשוכה למחצה, והנה שכנו מבקש לבנות - תוך החשכת מעט האור הנשקף מחלונותיה. נהג מאותת שרצונו להיכנס לחניה, והנה נהג אחר נכנס אל המקום המיועד...

בכל המקרים הללו, התחושה המיידית היא של כעס וזעם, והלב באופן טבעי מבקש להעמיד את האיש על מקומו. הרי לא יתכן שכל אחד יעשה בעולמנו ככל העולה בדעתו, יש דין ויש דיין! מקום בבית הכנסת שייך לבעליו, תור הוא תור, בניה יכולה להיעשות רק אם אינה מזיקה לאחרים, וחניה שמישהו מאותת לכיוונה - היא 'שלו'... לא יקום ולא יהיה, חוצפה שכזו!

ובעומק הרגע 'החצוף' הזה, יש הזדמנות כבירה. זהו רגע של ויתור, אלו הם רגעי הפז בהם בהחלטה אחת יש כדי לחולל שינוי מבורך, לבצע מהפך משמעותי ולשפר את איכות החיים של המוותר. דווקא בגלל שהוא צודק כל כך בעוד הוא מוותר לאדם הלא צודק, דווקא לכן ניתנת לו משמים הזדמנות לקבל גם את מה שלא מגיע לו בצדק, ולזכות בהטבות מפליגות שהוא שואף אליהן כל ימיו!

זה לא קל. 'חייך קודמין', 'זה לא הפקרות', ויש רשימה ארוכה של קלישאות נכונות כל כך, שמונעות מהלב לוותר. זה בדיוק מה שמגדיל את ההזדמנות הטמונה ברגע הויתור, כי ככל שהויתור דורש עוד כוחות נפש, יותר אומץ, פי כמה הקרבה - כך הוא פותח שער לשינוי בחיים, לסייעתא דשמיא ולהצלחה, לברכה ולשפע, לשמחות בנקל ולרוב נחת!

בפרשת השבוע אנו למדים על רחל אימנו, המוותרת הצודקת בעולם. יעקב יועד לה, ומתוך שהכיר ברמאות אביה לבן - נתן לה סימנים. בנוסף, הכל ידעו כי ללבן שתי בנות, אחת מיועדת ליעקב ואחת לעשיו. כלומר, כשהיא מוותרת לאחותה לאה ומגלה לה את הסימנים - בכך גוזרת היא במו ידיה כי אחותה היא שתקים את עם ישראל, בעוד היא תינשא לעשיו הרשע!

ובכל זאת - היא מוותרת. למרות הכל - היא מבליגה. תוך ידיעת המשמעויות הישירות והעקיפות - היא נותנת לאחותה את הזכות, כדי שלא תתבייש. היא מקריבה את עצמה על מזבח הויתור האצילי, למרות שהצדק איתה, ולמרות שתוצאות הויתור שלה נראות כאינן נסבלות - על אף כל זאת היא פשוט מוותרת...

לבסוף, מתברר עד כמה זו היתה הזדמנות: במדרש איכה מגלים לנו חז"ל , שהקדוש ברוך הוא אומר שבזכות רחל אימנו הוא משיב את ישראל למקומם, כאמור בפסוק 'מנעי קולך מבכי... כי יש שכר לפעולתך... ושבו בנים לגבולם!' כלומר - עם ישראל ייגאל רק הודות לוויתורה האצילי של רחל אימנו, מתברר כי הויתור שלה יביא לנו את הגאולה השלימה, בוויתור אחד השיגה רחל את ההישג הנשאף ביותר בעם היהודי מאז ומעולם!

וכך גילו לנו חז"ל ברומזם בפסוק 'תולה ארץ על בלימה', שהעולם עומד על מי שבולם פיו בשעת מריבה. מדהים! יושב אדם ומישהו מתחיל לריב אתו, לוקח לו, פוגע בו - והוא שותק, מבליג, מוותר. לעיני הניצבים לצידו הוא נראה כאדם חלש, פחדן כזה, מוג לב. והאמת - שהוא מחזיק את העולם באותה עת, וכל הזכויות הנעשות אז בעולם - הן בזכותו, ונזקפות לו!

את החשיבה הזו כדאי לאמץ, ולהפנים את התובנה הזו אל הלב. כי רגע הפגיעה, הסכסוך או המחלוקת - הוא רגע של רגשות סוערים, קשה להתנהל בו ביישוב הדעת. ולכן כדאי להיערך ולקבל החלטה לבחור בוויתור ובהבלגה, כי ככל שאנחנו צודקים יותר - כך השפעת הויתור לטובתנו גדולה יותר, פותחת לנו עוד שערים ומשפרת את חיינו לטובה ולברכה!

הסגולה שעובדת באמת!

בישיבת 'אור אלחנן' הירושלמית, ישנו מנהג נאה בימי ראש השנה, והוא - שאחד הבחורים המבוגרים בישיבה מוסר שיעור בעת סעודות החג, כאשר בכל אחת מארבעת הסעודות, נמסר שיעור על פרק מארבעת פרקי משניות ראש השנה. עם השנים הפך הדבר למעין סגולה לזיווג הגון, כאשר הבחורים המבוגרים מבקשים לומר את השיעור, בכדי לזכות בסגולה הזו.

באחת השנים, נפלה הזכות בחלקו של בחור אחד, אולם בעת שנעמד לומר את השיעור - הבחין כי בחור אחר, מבוגר ממנו, נפגע מהעובדה שלא הוא זה שנקרא למסור את השיעור. לרגע אחד התחוללה מלחמה בלבו, הרי כולם יודעים שמסירת השיעור היא סגולה לזיווג הגון, והזכות הזו כבר נפלה בידיו. אז שיוותר עכשיו? למה?!

ובכל זאת הוא התגבר. באומץ רב ויתר על הזכות שכבר היתה בידיו, וביקש מהבחור השני למסור את השיעור במקומו. ראש הישיבה, הגאון רבי משה מרדכי חדש זצ"ל הבחין בכך, ובירך אותו כי לא זו בלבד שלא יפסיד מהויתור את הסגולה, אלא שהויתור עצמו - הוא הוא יהיה הסגולה!

וכך אכן קרה. חלפה שנה, הבחור המוותר כבר היה נשוי, בעוד הבחור שמסר את השיעור - למרבה הצער נותר עדיין מאחור... התברר כי הויתור היה סגולה שהניבה ישועה, הרבה יותר ממסירת השיעור כדבר הסגולה המסורתית!

את הסיפור המופלא הזה מספר גיבורו, הרב דב ייגר הי"ו מבית שמש, וללמדנו בא: לפעמים המחלוקת או המריבה הן על דבר רוחני דווקא, על מעלה רוחנית. גם במקרים כאלה, משתלם פי כמה לוותר, כי הויתור תמיד כדאי יותר, ומהווה סגולה בדוקה ומנוסה לפתיחת שערי השפע!

התור שהקים שני בתים בישראל!

היה זה לפני תקופת מה, בעיצומה של תקופת התפשטות הווירוס בעולמנו. באותם ימים, בחלק מהמקומות הקדושים הוצב שומר בכניסה, אשר הופקד על שמירת מספר המבקרים בפנים בכל רגע נתון. לפיכך, לא התפלא ר' שמואל ד. כשהגיע אל אחד הציונים הקדשים בגליל, וגילה כי עליו להמתין בתור, שבראשו ניצב השומר המכניס אנשים בקצב טפטוף איטי להחריד.

אלא שאם ר' שמואל לא הופתע, נראה שיהודי אחר, מבוגר למדי, הופתע גם הופתע. בהגיעו - הלה פשוט עקף את כל התור, והנה הוא כבר ניצב מול השומר ומבקש-דורש-תובע-זועק שרצונו להיכנס פנימה. השומר שעמד בפתחעמד על ביצוע

לעילוי נשמת
ר' **שלמה פרץ** ז"ל ב"ר **מאיר הלוי גולדשמיט** (אריאלי)
ת.נ.צ.ב.ה.

מצוה לפרסם! סגולה בדוקה לעורר רצון לקדושה, לטבול לעילוי נשמת
הרה"ח רבי **פתחיה סעלישער** בן הר"ר **יוסף יונה** הי"ד **רוזנברג**
מזקני חסידי בעלזא, נעקה"ש בשנות הזעם - י"ג בסיון תש"ד

תפקידו כהלכה, ובנימוס הסביר לאיש שהכניסה מחושבת לפי כמות מסוימת, וכי הוא מוזמן להמתין בתור, כמו כולם...

'מה תור? מי תור?' התקצף הלה, 'מה זה, להשתלט על המקום? יהודי רוצה לבוא להתפלל, תן לו להתפלל! מי קרא לך בכלל? מה היה רע עד היום? לך הביתה. נסתדר בלעדיך. אתה לא בעל הבית כאן!' – זעק האיש בגרון ניחר...

השומר, שבסך הכל ניסה לבצע את תפקידו כראוי, הרי לא הוא קיבל את ההחלטה והוא כלל אינו אשם, איבד מסבלנותו. בין השניים התפתחה מריבה של ממש, שכמעט גלשה לאלימות פיזית. הם הטיחו זה בזה דברים קשים, כשכל הניצבים מסביב עומדים המומים ומתוחים לראות כיצד יפול דבר...

ר' שמואל, שניצב שם בתור, קם ועשה מעשה. הוא ניגש אל האיש המבוגר, ופנה אליו בתחנונים כשהוא מבקש ממנו להירגע. 'אל תכעס עליו, תוותר. הוא נער שרק עושה את תפקידו. אמנם הוא דיבר לא יפה, אבל תמחל לו, תסלח לו. בזכות זה תראה ישועות, הרי עבור זה באת להתפלל!'

'שאני אסלח לו?' – התקצף האיש גם על ר' שמואל, 'צריך לפטר אותו, היום. לא ככה מדברים, לא ככה מתנהגים!'

ר' שמואל הוסיף לדבר אל לבו שינוח מזעפו, אך קשה לומר שהצליח. תוך כדי, ר' שמואל עזב אותו לרגע קט, ופנה אל השומר: 'אנא, בטובך, תסלח לו. יהודי מבוגר, הגיע מדרך ארוכה, אין טעם במריבה ביניכם. תוותר!'

השניים לא הסכימו, עמדו על 'זכותם' לריב ולהתקוטט, אולם ר' שמואל לא התייאש. הוא שב אל כל אחד מהם, וכשדמעות בעיניו לחש באוזנו: 'רק תקשיב, יש לי חבר, בחור צדיק כמעט בן שלושים, שטרם נישא והוא ממתין לישועה. בבקשה ממך, תתגבר! תשתוק! תסלח! יש לך כוח לברך את חברי שייוושע' - ובאומרו זאת, כשעיניו דומעות, הזכיר את שם החבר הזקוק כל כך לבשורת הקמת בית.

הדמעות האמתיות שנבעו מעיניו של ר' שמואל, יחד עם הבקשה האישית שבקעה מפיו, עשו את שלהן. אט אט הצליח להרגיע את הרוחות, ולבסוף - שני הניצים לחצו ידיים, תוך שהם מוותרים זה לזה, מוחלים איש לרעהו על המריבה שהיתה ביניהם. ולא נחה דעתו של ר' שמואל, עד שהם בירכו איש את רעהו, שכל אחד מהם יזכה בישועה לה הוא זקוק...

עתה הגיע תורו של ר' שמואל להיכנס פנימה ולהתפלל מעומק הלב. בצאתו החוצה, הוא מוצא את חברו מהישיבה, אשר הפליג בשבחו את קידוש ה' שעשה בהשכנת השלום בין הצדדים, ובהקדישו את הזכות הזו לזכות חברם מהישיבה שהוא כבן 30 וטרם הקים בית בישראל...

ר' שמואל הצטנע, וביקש להיות מעשי. 'אז מה עושים עם החבר שלנו? איך מוצאים לו זיווג הגון בקרוב?' - שאל את רעהו, שמשך בכתפיו. 'אני לא שדכן ולא בן שדכן, ואפילו לא מכיר קצה חוט. הנערה היחידה שאני מכיר זו אחותי בת התשע עשרה, הצעירה מחברנו בכ-11 שנים!'

'ואולי זה כן יכול להתאים?' - התעקש ר' שמואל. 'אולי כדאי לנסות? זה דווקא נשמע מעניין, כשהוא יהיה קשיש בן 91, היא תהיה צעירה כבת 80...' - אמר וצחק, אלא שהחצי-בדיחה הזו הפכה לרעיון שנידון בכובד ראש, והתחיל להתגלגל קדימה. כעבור כשלושה שבועות באה האחות בת התשע עשרה בברית האירוסין עם חברו של אחיה, בן השלושים...

מתוך רגשות הודאה לה' עשה ר' שמואל את דרכו שוב לאותו ציון קדוש, ונפעם לגלות כי שומר הפתח עודו שם. בהתרגשות אין קץ פנה אליו, וסיפר לו כי האיש שלשמו הקדיש את היתור – אכן נושע בזכותו... 'אני מכיר עוד מישהו שנושע', השיב השומר מיד, 'גם לי מגיעה ברכת מזל טוב!' – קרא בהתרגשות, וכל הממתינים בתור הגיעו לברכו...

התברר כי גם החבר בן ה-30 שלשמו הוקדש היתור, וגם השומר המוותר בעצמו – שניהם נושעו תוך 3 שבועות! כן כן, זכות ויתור אחד הושיעה שני בחורים הממתינים לזיווגם, בנתה שני בתים בישראל!

סיפור מפעים זה, אשר הופיע בגיליון 'השגחה פרטית', מרטיט את הלב ממש: הנה כי כן, ראו נא ראו כמה גדול כוחו של ויתור. בשעת מעשה הוא קשה, מייסר, כואב ממש. שני הצדדים עלולים להתבצר בעמדתם, לצעוק, לפגוע, לריב בכל הכח. אולם המריבה אינה מייצרת כל תועלת, בעוד הויתור - לא רק מייצר תועלת, הוא מחולל ישועות ממש!

אנו עומדים למבחנים כאלה כל יום. בתוך הבית פנימה, בבית הכנסת, במקום העבודה, בכביש וגם במדרכה. כל העת עלולים להיפתח סכסוכים מסכסוכים שונים, מחלוקות גדולות עשויות לפרוץ, ואנו עלולים להיות 'גיבורי המחלוקת', אלו העומדים על שלהם, חזקים ואמיצים כאלה...

חלילה לנו. אומץ אמיתי הוא לוותר, למחול, לסלוח, להבליג, להתעלם. זה לא רק מעשה אמיץ, זה גם מעשה רווחי – כי רגע הויתור הוא רגע של הזדמנות, מתנה משמים. אם נוותר ברגע הזה – אנו יכולים לפתוח לנו את כל השערים, לחולל לנו ולקרובינו ישועות גדולות. הבה נוותר בכל הזדמנות ומכל הלב, ונזכה לשמוח בשמחות יחדיו מכל הלב!

מזל טוב משולש בויתור אחד!

היה זה לפני כעשרים שנה, עת החליט ר' יצחק א. לבנות את הגג שמעל ביתו, ולהרחיב בכך את גבולו. במשך 15 שנים התגורר בדירה המורחבת שבנה בשלום ובשלווה, ואז החליט גם שכנו ר' פנחס כ., לבנות את גגו שלו. אלא שאז החלו החריקות ביחסי השכנות ביניהם - שכן ר' פנחס בנה את הגג בקיץ, וכשהקבלן הצמיד את חיבור הגג שלו לגג של שכנו, לא ביצע את מלאכתו כראוי, ואף הזיק ופגע באיטום גג ביתו של ר' יצחק, כנראה בלי להתכוון.

החורף הגיע, ועמו טיפות הגשם. לראשונה, לאחר 15 שנות יובש שליו, הבחין ר' יצחק ברטיבות החודרת אל ביתו, רטיבות שהפכה לדליפות של מים. כל מי שהתמודד אי פעם עם דבר כזה יודע שמדובר בבעיה לא פשוטה - למצוא את מיקום הנזילה, לדעת איך לסותמה היטב, וכמובן -העניין כרוך גם בעלויות לא זולות כלל וכלל...

לר' יצחק לא היה ספק, שהגג שלו נפגע עקב הבניה של ר' פנחס. אמנם ר' פנחס התקשה לקבל על עצמו את האחריות למחדל, ולתומו טען כי גגות עשויים לדלוף. איש מקצוע שהובא למקום פסק שר' יצחק צודק, ועתה הוטל על ר' פנחס לתקן את הנזילה - אלא שזה ארך לא מעט זמן, ובינתיים - אש הסכסוך התלקחה בין שני השכנים הוותיקים. לטענות ההדדיות נוספו טיעונים שונים ומשונים מלפני שנים ארוכות, והאווירה הפכה עכורה...

לבסוף, הנזילות תוקנו, ר' פנחס שילם, והחיים כאילו שבו למסלולם. אמרנו 'כאילו' ולא בכדי, כי בכל זאת לא ניתן היה להתעלם מהתרעומת שנותרה בלבו של ר' יצחק על שכנו ר' פנחס. הם אמנם שבו לדבר כבראשונה, האווירה חזרה והפכה לרגועה, אולם בכל זאת בלבו של ר' יצחק נותר אבק שריפה מהמחלוקת ההיא...

חלפו כמה שנים, ובינתיים השיא ר' פנחס שניים מילדיו בזה אחר זה, כשר' יצחק כמובן משתתף בשמחת שכנו מכל הלב. אולם למרבה הצער, יום ועוד יום חולפים, חודש ועוד חודש ואז שנה ועוד שנה, ובבית שני הילדים הנשואים לא נשמע קול בכי תינוק. שני הזוגות מייחלים ומצפים להיוושע בבשורת הבנים, אולם זו מבוששת מלבוא...

כשעברו למעלה משלוש וחצי שנים מעת נישואי הזוג השני ואין קול בשורה באופק, ניגש יהודי יקר אל ר' יצחק, ועורר את לבבו לראות בצרת שכנו, ולמחול לו לחלוטין על עוגמת הנפש שגרם לו. בתחילה ניסה ר' יצחק להצטדק בטוענו שכבר מחל מאז ומקדם, אולם לאחר שיחה ארוכה הודה שהוא עדיין נוטר טינה לשכנו על מעשיו, והוא לא באמת מחל לו לגמרי...

כאן פתח אותו יהודי בדברי חיזוק ועידוד, וביקש מר' יצחק למחול ולסלוח לחלוטין לשכנו, ולא זו אף זו – להטמיע אל תוך לבו עד כמה הוא מוחל וסולח, עד כדי שיוכל לשוחח על כך גם עם בני ביתו ולשכנעם למחול אף הם...

כששב ר' יצחק לביתו ופתח בשיחה בעניין, הסתבר שמדובר בעניין לא קל. הזכרונות של אז, הרגשות הכאובים - צפו ועלו. עוגמת הנפש שהוסתרה תחת מעבה השנים החולפות – נפתחה מחדש. ר' יצחק ומשפחתו הצליחו להתעלות מעל הרגשות הללו, לגלות הבנה למצוקת שכנם באותה עת, ולמחול לו באמת ובתמים, תוך מחיקת כל תרעומת מליבם!

ואז, הלא יאומן אכן קרה: פחות מעשרה חודשים חלפו, ושני הזוגות נושעו. לגדול שבהם נולדו תאומים, ולצעיר נולדה בת. ר' פנחס חבק שלושה נכדים, פחות מעשרה חודשים לאחר מעמד המחילה שהתקיים בבית שכנו, כשהוא כלל לא יודע על כל האירוע, ורק לאחר השמחה – נודע לו על כל הסיפור...

כל הסיפור המפעים הזה, אשר מספר המשפיע הגה"צ רבי אלימלך בידרמן שליט"א מפי בעלי המעשה, ראוי שיעמוד לנגד עינינו בעת התגלע סכסוך או מחלוקת, וגם אם עברו מאז שנים. לפעמים, יש ברכת שפע מוכנה בשמים, שמחה משפחתית או ברכה גדולה, והן מתעכבות מלבוא רק כי יש איזה שביב של טינה, בדל של מחלוקת, רסיס של אש שנותר מאחור...

אחים יקרים, זה לא כדאי, זה לא שווה, זה פשוט לא משתלם. זה הזמן להבין ולהפנים כמה גדולים ההרס והארס של מחלוקת, ולוותר מיד כדי לשמור על שערי השפע פתוחים באופן רציף. וגם אם היינו מעורבים בעבר בסכסוך כזה, זה הזמן לקבל החלטה נחושה, למחול ולוותר מכל הלב!

וככל שננקה את ליבנו מכל שמץ מחלוקת, ככל שנטהר את עצמנו מכל רבב של סכסוך, ככל שנחליט שאנו מוותרים ומוחלים מכל הלב – הן בעת מחלוקת והן לאחריה, כך נזכה לראות את שערי השפע והברכה פתוחים לרווחה למעננו, ונזכה לרגעים שמחים ומאושרים תמיד, מתוך רוב שמחה!

משיעוריו של מגיד השיעור הרה"ג אשר קובלסקי שליט"א
לשמיעת השיעורים בדף היומי ובנושאים נוספים חייגו: 073-2951342 | לקבלת העלון במייל: 6778160@gmail.com
לתרומות והנצחות (גם בכ. אשראי) למען הפצת העלון חייגו: 055-677-8160 | ניתן לתרום גם בעמדות נדרים פלוס